

3. POLOHA OBCE A PRÍRODNÉ PODMIENKY

Obec Dolné Dubové leží v severnej časti Trnavskej pahorkatiny. Od mesta Trnava ju delí 15 km. Pahorkatina vo všeobecnosti dosahuje nadmorskej výšky 150 až 250 metrov, pričom smerom k pohoriu môžu dosahovať až 300 metrov.¹² Pahorkatinný chotár tvoria ploché chrby, pokryté hrubou vrstvou spaře, na ktorej sú černoziemné a hnedozemné pôdy, v doline lužné. Podrobnejšie štúdie charakterizujú túto časť Trnavskej pahorkatiny tak, že neogénne (trefohorné) sedimenty, ktoré vystupujú na povrch, t. j. budujú súčasný reliéf iba v najvyšších partiách územia v trojuholníku medzi Bolerázom, Dolným Dubovým a Naháčom. Podstatná časť je pokrytá polohami spaře, resp. sprašových hlin.¹³ Najnižšie položené miesto v chotári je 175 m a najvyššie 242 m nadmorskej výšky. Dolné Dubové leží v údolí Dubovského potoka, na 49. rovnobežke a na 17. poludníku.

Dubovský potok je pravostranný prítok Hornej Blavy, meria 13,9 km a je tokom V. rádu. Pre porovnanie uvádzame, že Horná Blava je potokom IV. rádu. Na hornom toku oblúkom obteká ruiny kláštora sv. Kataríny, ktorý sa nachádza na ľavom brehu Dubovského potoka. Na dolnom toku sa koryto výraznejšie vlní a napája vodnú nádrž Dolné Dubové s porastmi lužného lesa v okolí. Pramení v Malých Karpatoch na juhovýchodnom svahu Okružlej (395 m n. m.), severne od obce Naháč, v nadmorskej výške približne 330 m n. m. Od prameňa tečie prevažne na juh a od obce Naháč tečie kľukato prevažne juhovýchodným smerom cez hornodubovský a dolnodubovský chotár. Do Hornej Blavy sa vlieva pred začiatkom obce Jaslovské Bohunice smerom od miestnej časti obce Paderovce, v nadmorskej výške cca 160 m n. m.¹⁴ Dubovský potok v minulosti občania často nazývali Graba. Bolo to mylné, lebo Graba tiekla územím Naháča a vlievala sa do Dubovského potoka. Dnes je Graba uzatvorená a je zdrojom pitnej vody.¹⁵

Pri vstupe do chotára obce Dubovský potok zhromažďuje svoje vody v zavlažovacej nádrži. Tečie poza záhrady na hornom konci, prechádza popod most a obmýva záhrady domov z hlavnej ulice. Na dolnom konci cez pole Konopnice vchádza do Paderovského chotára, vlieva sa do Blavy a s ňou vteká do Váhu. Po celej trase je lemovaný stromami.

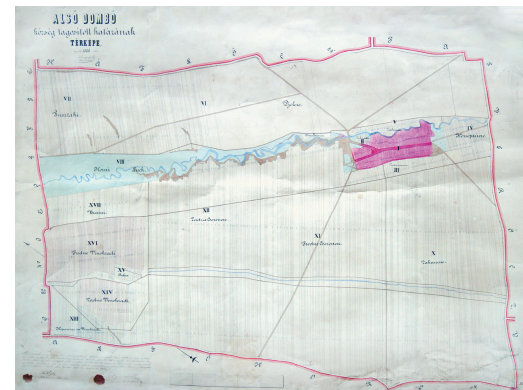
V staršej literatúre¹⁶ sa uvádza aj ďalší vodný tok v chotári Dolného Dubového – *Zlinský potok*. Je zrejme, že tento potok si pamätajú už len starší obyvatelia našej obce. V dobovej literatúre sa uvádza, že lokalitu tvorí brehový porast na úseku od cesty z Dolnej Krupej do Dolného Dubového po Panské diely. Územie zahŕňa brehový porast, vodnú plochu a poľnohospodársky pôdny fond v šírke 20 m po oboch stranách toku. Ide o prirodzený tok, ktorého brehový porast tvorí súvislý pás drevín. Dominuje vŕba a jelaša s dosadeným topoľom a miestami i s agátom. Brehové porasty sú dôležitým biologickým a estetickým prvkom v okolitej poľnohospodársky intenzívne využívannej krajine. V súčasnosti už ostal len stromový porast. V minulosti v údolí Zlína pramenili malé tzv.

stočky, ktorých vody ovládzali dolnodubovských roľníkov pri prácach. Najväčší z nich nazývali Zlábek. Vodu z neho bolo možné naberať vedrom. Ďalších asi šesť stočkov bolo menších. Rekultivácia pôdy a zmeny klimatických podmienok spôsobili, že pramene sa stratili. Len v klimaticky priaznivých rokoch sa tieto pramenky hlásia k životu. K obci patrila samostatná osada Čerence. Dnes splynula s obcou.

Tradičné názvy jednotlivých parciel v katastri obce sú nasledovné: Zlín, Špačinské a Krupanské parcely, Zázlomie, Dolné a Zadné kopanice, Vinohrady, Hartmanky, Konopnice, Breziny, Rebro, Kostolné, Mlynské, Farské, Dielece, Pustáky a Luhy. Celý kataster obce má výmeru 1004 ha.¹⁷ V katastrálnej knihe¹⁸ Dolného Dubového z roku 1884 sa vyskytujú takto názvy chotárných častí (s pôvodným pravopisom): Zahradí, Zahumnice, Konopnice, Pusztaki, Horní Luh, Kapustnice, Zahumne, Predné Csernze, Zadné Csernze, Zadné Vinohradi, Predné Vinohradi, Rebra, Breziny.

Oficiálne geografické názvy v dolnodubovskom chotári sú:¹⁹

Breziny	pole
Dielece	pole
Dubovský potok	vodný tok

Katastrálna mapa Dolné Dubové 1884

¹² PETROVIČ, Š. a kol.: Klimatické a fenologické pomery západoslovenského kraja, Praha: Hydrometeorologický ústav 1968.

¹³ STANKOVIANSKY, M.: Morfoštruktúrne jednotky Trnavskej pahorkatiny v širšom zázemí Jaslovských Bohuníc a ich vývoj. In: Geografický časopis, roč. 46, 1994, č. 4, s. 384-398.

¹⁴ http://sk.wikipedia.org/wiki/Dubovsk%C3%BD_potok_%28pr%C3%ADtok_Hornej_Blavy%29

¹⁵ TOMOVIČ, I.: c. d., s. 2.

¹⁶ PACANOVSKÝ, M.: Preventívne opatrenia ochrany prírody v okrese Trnava. ONV Trnava 1975.

¹⁷ TOMOVIČ, I., c. d., s. 2.

¹⁸ ŠOBA, Urbanalia, Also Dombó – Kőzseg tagesikoll haslazzok birtokkönyve, 1884.

¹⁹ Geografické názvy v okrese Trnava, Slovenský úrad geografie a kartografie, Bratislava, 1985.

Horný luh	pole
Kopanice	pole
Kostolné	pole
Predné Čerence	pole
Pustáky	pole
Zadné Čerence	pole
Záhumnie	pole

Z porovnania dodnes tradične používaných názvov častí chotára (17), názvov z katastrálnej knihy z 19. storočia (13) a oficiálnych geografických názvov (10) je zrejmé, že niektoré časti chotára buď zanikli, alebo boli zlúčené. Chotár obce susedí s Dolnou Kroupou, Spačincami, Paderovcami, Radošovcami, Kátlovcami a Horným Dubovým.

V dolnodubovskom chotári sa v minulosti pestovali najmä obilniny, kukurica, krmoviny, zemiaky, cukrová a kŕmnu repa, konope, slnečnica a ľan. Značná časť obyvateľov mala aj malé výmery vinohradov a ovocných stromov v intraviláne a v chotári obce. Cesty boli lemované agátovými alejami po oboch stranách.

Klimatické pomery: Obec Dolné Dubové patrí do mierneho klimatického pásma, ako väčšia časť Trnavského okresu. Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje v intervale 9–10°C. Rozdelenie zrážok v Trnavskom okrese je nerovnomerné, v našej oblasti sa pohybuje okolo 550–600 mm. V oblastiach pohorí Malých Karpát 700–1000 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou v Podunajskej nížine vykazuje v priemere okolo 40–50 dní.²⁰

Letecká snímka Ing. Viliama Koleníča z roku 2012

²⁰ PACANOVSKÝ, M., c. d.